

ΝΕΣΤΟΣ: Ο Μαιανδρικός Καμβάς Φύσης & Πολιτισμού

Μια εξερεύνηση της γεωγραφίας, της οικολογίας και της ανθρώπινης συμβίωσης στο ποτάμιο οικοσύστημα.

Η Γεωγραφική Ταυτότητα του Νέστου

Τα 3 Πρόσωπα του Ποταμού

Οι Βόρειες Κοιλιάδες (Ν. Δράμας)

- Βαθιές κοιλάδες ανάμεσα σε Ροδόπη, Φαλακρό και όρη Λεκάνης.
- Σημαντικοί δασοβιότοποι (Ελατιά, Φρακτό).
- Σήμερα φιλοξενούν το σύστημα των υδροηλεκτρικών φραγμάτων.

Τα Θρακικά Τέμπη (Στενά)

- Μήκος 22 km από τη Σταυρούπολη έως τους Τοξότες.
- Εντυπωσιακοί γεωλογικοί σχηματισμοί με απόκρημνα πρανή.
- Περιοχή Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα.

Το Μεγάλο Δέλτα

- Η τεράστια πεδινή έκταση των εκβολών.
- Σημείο συνάντησης γλυκού και αλμυρού νερού.

Το Μεγάλο Δέλτα & το Δάσος Κοτζά Ορμάν

Συνολική έκταση: 540.700 στρέμματα.
Ένας δυναμικός, συνεχώς μεταβαλλόμενος υγρότοπος.

Οι Λιμνοθάλασσες:
8 μεγάλες λιμνοθάλασσες
(Βάσσοβας, Ερατεινού,
Αγιάσματος κ.ά.)
εκτείνονται σε 50 km
ακτογραμμής.

Το Παραποτάμιο Δάσος (Κοτζά Ορμάν):
Το ιστορικό 'Μεγάλο Δάσος' που
παλαιότερα έφτανε τα 74.000
στρέμματα, ζωτικός πυρήνας
αναπαραγωγής της άγριας ζωής.

Υγροβιότοποι Πολλαπλών Τύπων:
Γλυκόβαλτοι, αλμυρόβαλτοι,
καλαμιώνες και αμμοθίνες.

Χλωρίδα: Οι Ρίζες του Οικοσυστήματος

Ζώνη Γλυκού Νερού (Παραποτάμιο Δάσος)

Είδη: Ιτιές, Λεύκες, Νούφαρα.
Ρόλος: Δημιουργούν σκίαση, συγκρατούν τα πρηνή του ποταμού και προσφέρουν καταφύγιο.

Υφάλμυρη / Βαλτώδης Ζώνη (Δέλτα)

Είδη: Καλάμια (*Phragmites australis*), Ψαθιά (*Typha latifolia*), Αρμυρίκια, Βούρλα.
Ρόλος: Φυσικά φίλτρα του νερού και ιδανικά σημεία φωλεοποίησης για την ορνιθοπανίδα.

Πανίδα: Οι Κάτοικοι του Νέστου

Η Βίδα (Lutra lutra)
Τάξη: Σαρκοφάγα. **Τροφή:** Ψάρια, αμφίβια.
Κατάσταση: Βασικός δείκτης καθαρότητας των υδάτων.

Νυχτερίδα του Ναθούσιου (Pipistrellus nathusii)
Τροφή: Ιπτάμενα έντομα,
Ρόλος: Κρίσιμος ρυθμιστής των πληθυσμών εντόμων στους βάλτους.

Σαΐνι (Accipiter brevipes)
Οικογένεια: Αετίδες.
Κατάσταση: Ένα από τα πολλά σπάνια πτηνά που βρίσκουν καταφύγιο στα Θρακικά Τέμπη.

Το Τροφικό Πλέγμα: Η Ροή της Ενέργειας

Ανθρωπογεωγραφία: Η Ζωή Γύρω από το Νερό

Δημογραφία

212 κοινότητες στη συνολική λεκάνη απορροής
(119 στην Ελλάδα με ~42.000 κατοίκους).

Γεωργία

284.300 στρέμματα καλλιεργήσιμης γης στο
Δέλτα (καλαμπόκι, ρύζι, βαμβάκι, μηδική).

Ιχθυοκαλλιέργεια

Εντατική αλιεία και ιχθυοκαλλιέργειες στα πλούσια,
υφάλμυρα νερά των λιμνοθαλασσών.

Υποδομές

Λιμάνι Καβάλας «Φίλιππος Β'» και Διεθνές Αεροδρόμιο
«Μέγας Αλέξανδρος», κατασκευασμένα στις ελώδεις
εκτάσεις του παραλιακού μετώπου.

Η Μεγάλη Παρέμβαση: Υδροηλεκτρικά Φράγματα

Το Φράγμα Θησαυρού

Από το 1983, η ΔΕΗ κατασκεύασε φράγματα ανάντη των Στενών για την εκμετάλλευση της δύναμης του νερού.

- Λειτουργία από: 1997
- Ύψος: 175 μέτρα
- Ισχύς: 3 x 128 MW
- Μήκος Στέψης: 480 μέτρα

Συνοδά Έργα: Φράγμα Πλατανόβρυσης (αντιρρυθμιστικό)

Ο Διπτός Αντίκτυπος των Φραγμάτων

Οφέλη για τον Άνθρωπο

- Παραγωγή καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας.

- Αντιπλημμυρική προστασία των πεδινών εκτάσεων.

- Εξασφάλιση υδάτων για την άρδευση των καλλιεργειών του Δέλτα.

Οικολογικό Κόστος

- Συγκράτηση φερτών υλικών (ιζημάτων) που υπό φυσιολογικές συνθήκες θα εμπλούτιζαν το Δέλτα.

- Εκτεταμένη διάβρωση των ακτών στις εκβολές.

- Τοπική αλλαγή μικροκλίματος και εμπόδιο στη μετανάστευση ιχθύων.

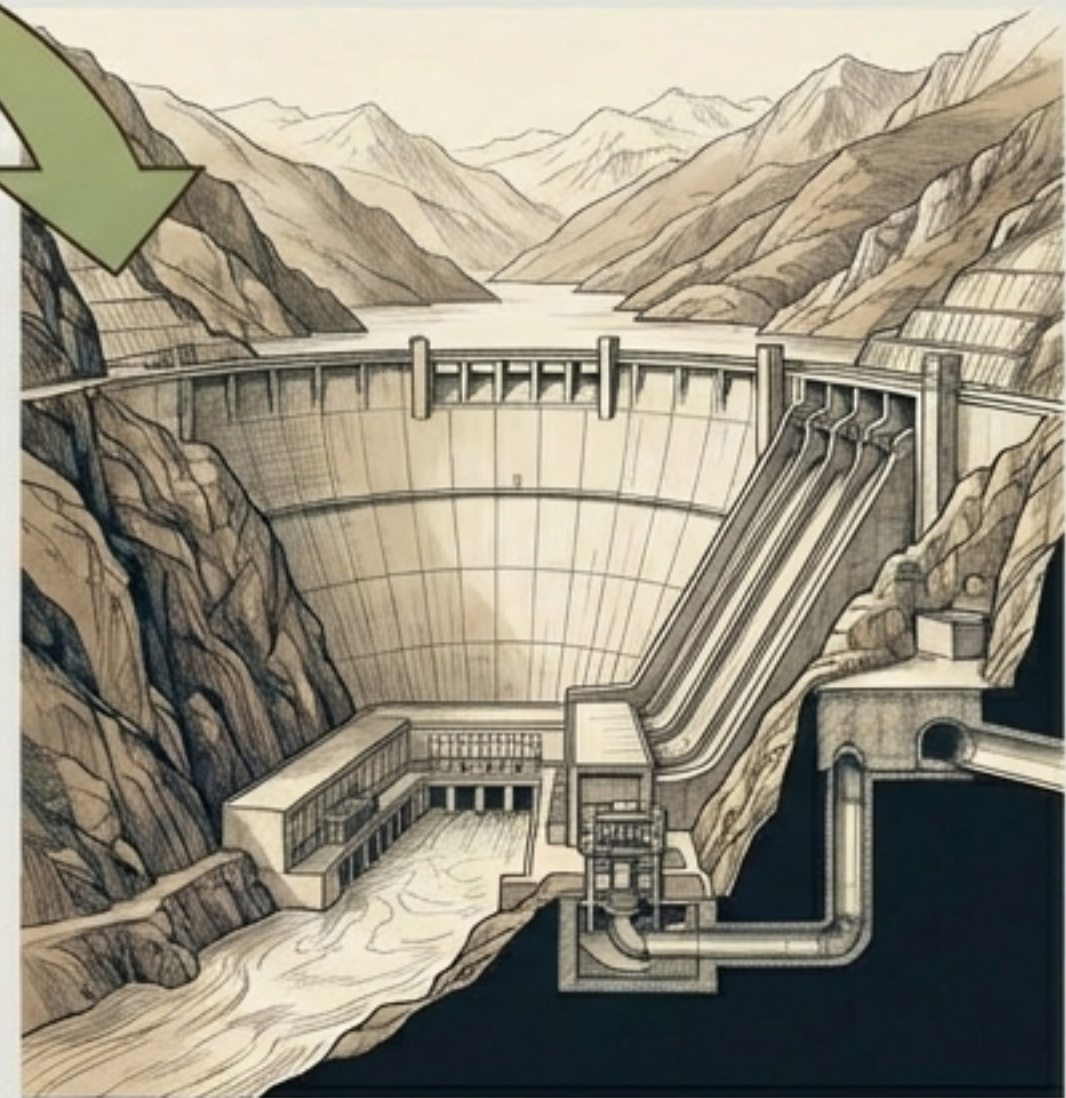
Βιομιμητισμός: Οι Αρχιτέκτονες της Φύσης

Η ιδέα του φράγματος δεν είναι αποκλειστικά ανθρώπινη εφεύρεση. Το φαινόμενο όπου οι άνθρωποι 'διδάσκονται' από τη φύση ονομάζεται βιομιμητισμός.

The Beaver (Castor): Τρωκτικά που λειτουργούν ως ικανότατοι μηχανικοί. Κατασκευάζουν φράγματα από κλαδιά, λάσπη και πέτρες για να ελέγξουν τη ροή, να αποφύγουν πλημμύρες και να φιλτράρουν το νερό.

Βιομιμητισμός

Ανθρώπινη Μηχανική: Διαχείριση υδάτων στον Θησαυρό.

Αόρατες Απειλές: Οι Πιέσεις στο Δέλτα

Η Αλυσίδα του Ευτροφισμού (Βιοσυσσώρευση)

Αιτία: Εντατική γεωργία. Τοξικά υπολείμματα φυτοφαρμάκων & λιπάσματα καταλήγουν στο νερό.

Διαδικασία: Πρόσληψη από το φυτοπλαγκτόν → Κατανάλωση από ψάρια (Βιομεγέθυνση).

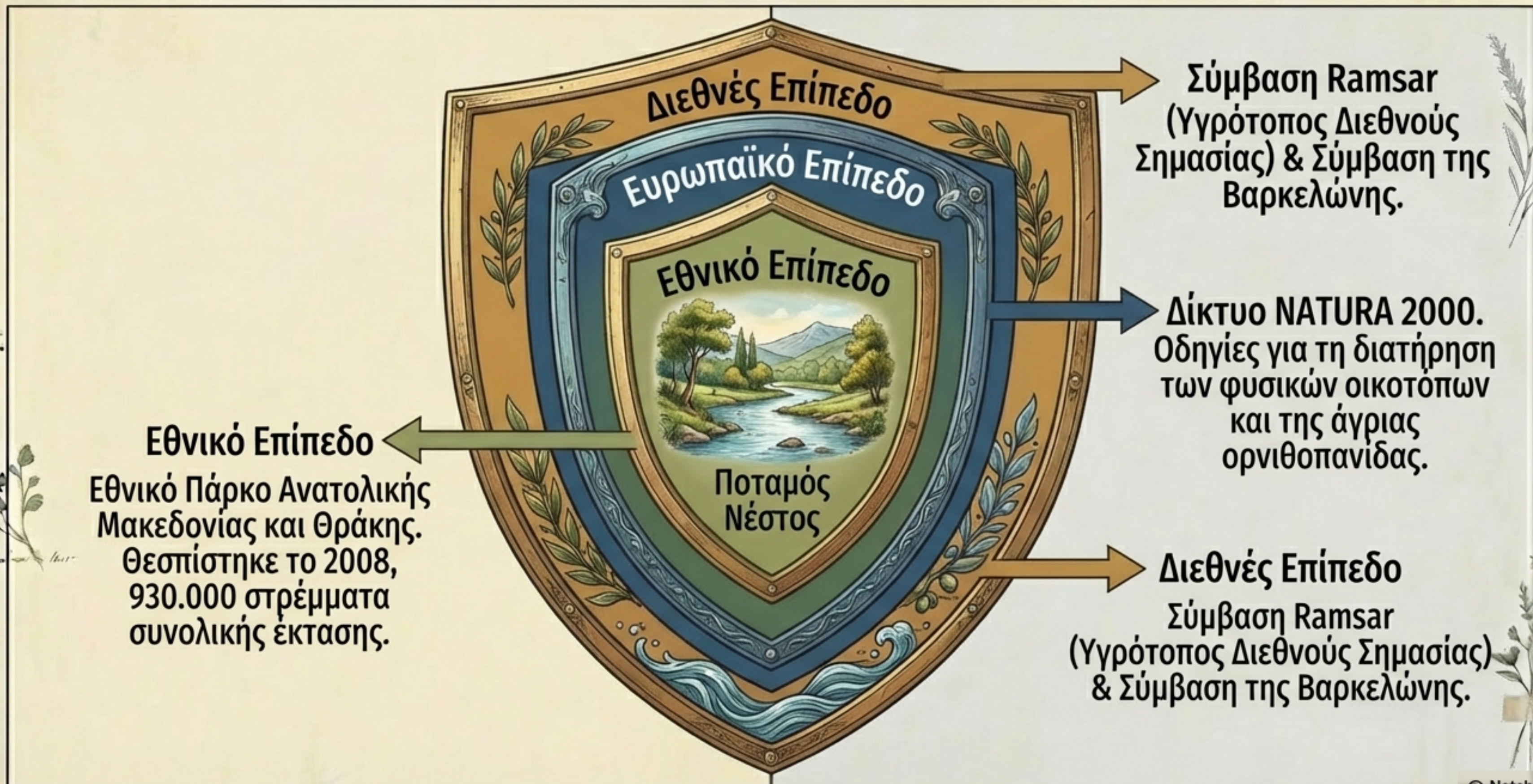
Αποτέλεσμα: Ευτροφισμός στις λιμνοθάλασσες και τοξικότητα σε ανώτερους θηρευτές.

Η Υφαλμύρωση των Υδάτων

Αιτία: Υπεράντληση υπόγειων υδάτων για άρδευση συνδυασμένη με μείωση φερτών υλικών (από τα φράγματα).

Αποτέλεσμα: Το θαλασσινό νερό εισχωρεί βαθιά στον παράκτιο υδροφόρο ορίζοντα, καταστρέφοντας τα πολύτιμα εδάφη του Δέλτα.

Το Πολυεπίπεδο Καθεστώς Προστασίας

Αειφορία: Το Ποτάμι ως 'Μεθοριακό Αντικείμενο'

Η περιοχή του Νέστου δεν είναι απλώς ένα φυσικό τοπίο, αλλά ένα δυναμικό "πολιτιστικό τοπίο".

Δεν αρκούν οι τεχνοκρατικοί σχεδιασμοί. Οι κοινωνικοοικονομικές ανάγκες πρέπει να ενσωματωθούν στις φυσικές διεργασίες, αναγνωρίζοντας το περιβάλλον ως το πολυτιμότερο, αλλά ευάλωτο, κεφάλαιο.